

JPK, split payment i system teleinformatyczny izby rozliczeniowej (STIR) - nowe narzędzia do walki z wyłudzeniami w VAT

Grzegorz Niebudek

Adwokat, Doradca Podatkowy

NOWY MECHANIZM W VAT – SPLIT PAYMENT

ZMIANY DOTYCZĄCE USTAWY Z DNIA Z DNIA 11 MARCA 2004 R. O PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

Zgodnie z projektem ustawy z dnia 12 maja 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, Minister Finansów zaproponował wprowadzenie rozdziału 1a ustawy o podatku od towarów i usług zatytułowanego „Mechanizm podzielonej płatności”.

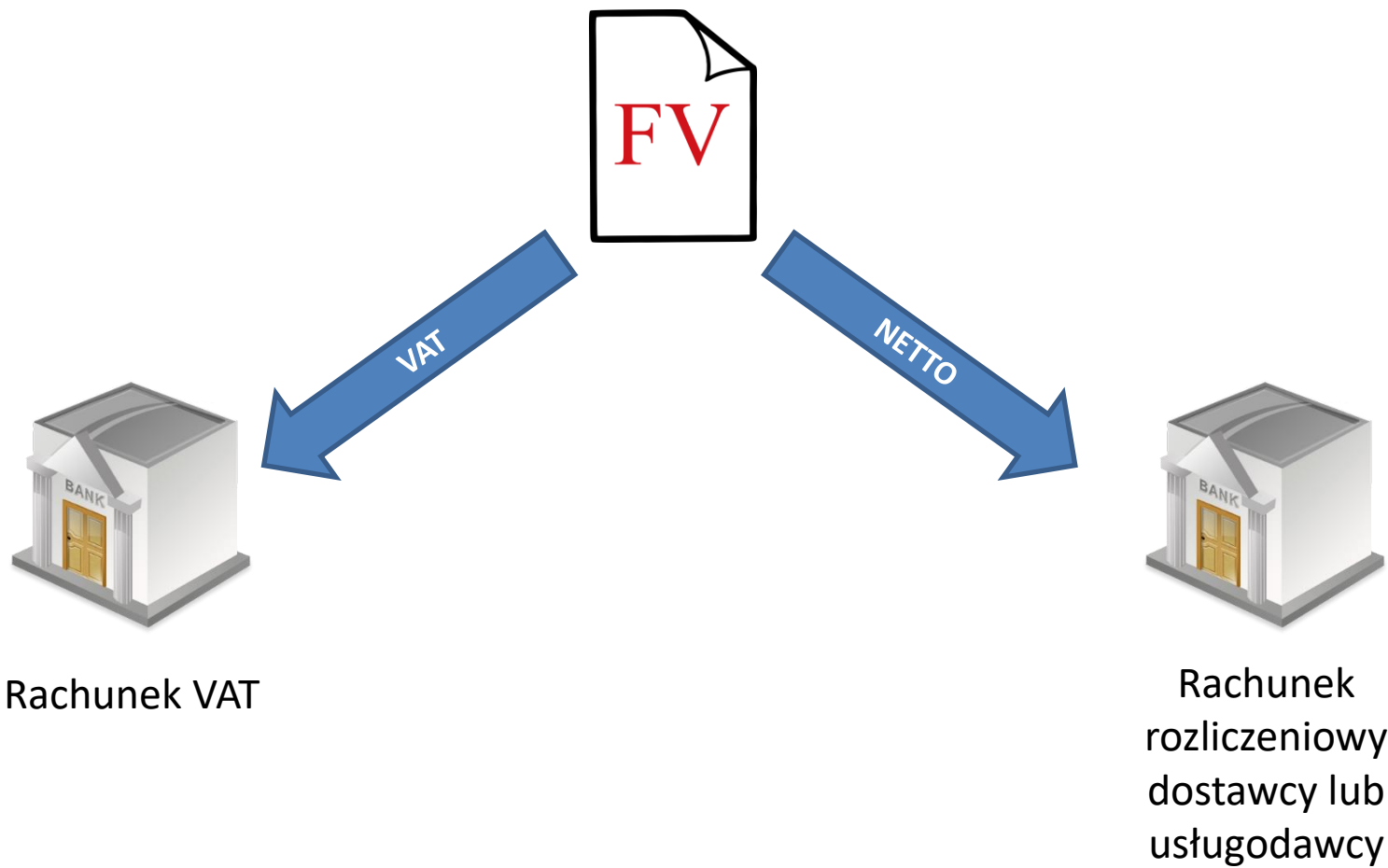

W myśl proponowanego art. 108a ust. 1 Podatnicy, którzy otrzymali fakturę z wykazaną kwotą podatku, w tym przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi, przy dokonywaniu płatności za nabyte towary lub usługi mogą zastosować mechanizm podzielonej płatności (z ang. *Split Payment*).

Art. 108a ust. 2 obrazuje na czym polegać ma *Split Payment*, mianowicie w przypadku określonym w ust. 1 zapłata odpowiadająca:

- 1) Wartości sprzedaży netto – jest dokonywana na rachunek rozliczeniowy dostawcy towarów lub usługodawcy.
- 2) Kwota podatku VAT – jest dokonywana na rachunek VAT dostawcy towarów lub usługodawcy.

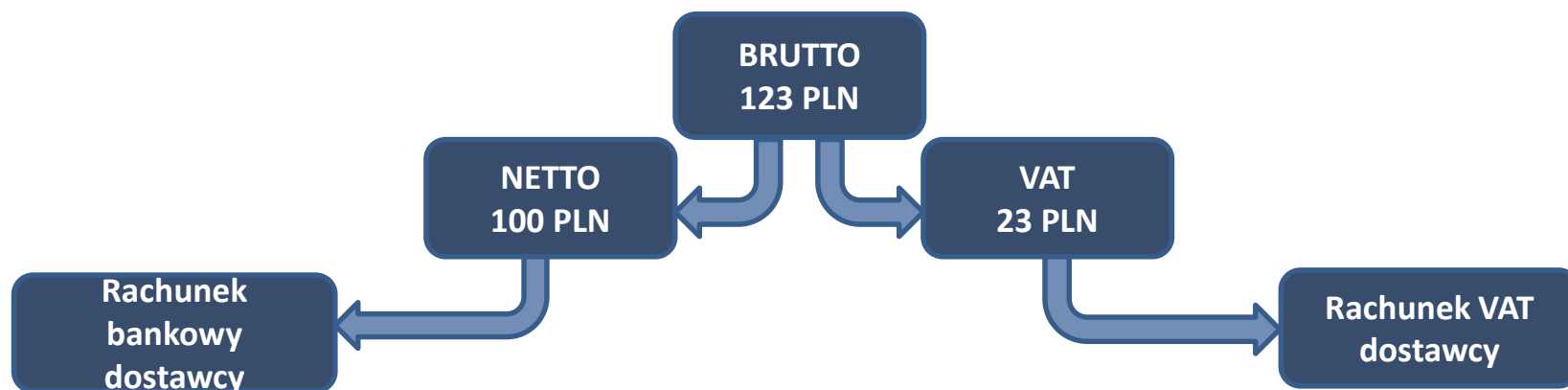

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, celem wprowadzanego rozwiązania jest zapewnienie większej stabilności wpływów z tytułu podatku od towarów i usług, jak również zapobieganie unikaniu płacenia podatku od towarów i usług.

Ministerstwo Finansów wskazuje, że niniejszy projekt wprowadza nowe rozwiązanie, które ma na celu skuteczną poprawę ściągальności podatku (ponad 80 mld zł na przestrzeni 10 lat).

Zgodnie z uzasadnieniem, istota wprowadzanych zmian polega na tym, że płatność za nabyty towar lub usługę jest dokonywana w taki sposób, że zapłata odpowiadająca wartości sprzedaży netto (np. 100 PLN) płacona jest przez nabywcę na rachunek bankowy dostawcy, natomiast pozostała zapłata odpowiadająca kwocie podatku VAT (23 PLN) jest płacona na specjalne konto dostawcy – rachunek VAT. Dostawca ma bardzo ograniczone możliwości dysponowania środkami znajdującymi się na rachunku VAT.

Zgodnie z art. 108a ust. 3 projektu zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności odbywa się przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu, w którym podatnik wskazuje cztery następujące elementy :

- **Numer faktury** lub faktury korygującej, w związku z którą dokonywana jest płatność;
- Numer, za pomocą którego dostawca towaru lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku (np. **NIP dostawcy**);
- **Kwotę wartości sprzedaży netto**;
- **Kwotę podatku**.

W myśl art. 108a ust. 4 projektu, w przypadku gdy płatność zostanie dokonana przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu **na rzecz podatnika innego niż dostawca towarów lub usługodawca**, podatek, na rzecz którego dokonano tej płatności, odpowiada solidarnie wraz z dostawcą tych towarów lub usługodawcą za **niezapłacony przez dostawcę towarów lub usługodawcę podatek** wynikający z tej dostawy towarów lub świadczenia usług.

- W myśl uzasadnienia do projektu, dokonywanie płatności przy zastosowaniu mechanizmu *Split Payment* nastąpi przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu. Podatnik – nabywca w dalszym ciągu będzie wypełniał jeden dokument tj. dedykowany komunikat przelewu, na którym wykazane będą dwie kwoty:
 1. Kwota wartości sprzedaży netto
 2. Kwota podatku VAT
- Bank dokona natomiast czynności mających na celu przekazanie wpłacanej kwoty na właściwe konta podatnika – dostawcy.
- Projekt zakłada także sytuację, w której płatność zostanie dokonana przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu na rzecz podatnika innego niż dostawca towarów – wówczas podatnik na rzecz którego dokonano takiej płatności odpowiada solidarnie wraz z dostawcą za niezapłacony przez dostawcę podatek wynikający z tej dostawy. Regulacja ta ma na celu uniemożliwienie dokonywania działań zmierzających do niepłacenia podatku.

Zgodnie z uzasadnieniem do ustawy mechanizm podzielonej płatności znajdzie zastosowanie **wyłącznie** w odniesieniu do transakcji dokonywanych **na rzecz innych podatników**, czyli do **transakcji B2B** (*business to business*). Co w konsekwencji pozostaje bez wpływu na zakupy dokonywane przez konsumentów (podmiotów nie prowadzących działalności gospodarczej), tj. nie będzie możliwe zastosowanie mechanizmu *split payment* w transakcjach B2C (*business to consumer*)

Zgodnie z proponowanym art. 108b ust. 1 Naczelnik urzędu skarbowego na **pisemny, uzasadniony wniosek podatnika** może, w terminie 90 dni od dnia jego otrzymania, wyrazić zgodę, w drodze postanowienia, na inne przeznaczenie środków zgromadzonych na jego rachunku VAT niż w celu

- 1) Dokonania płatności kwot podatku VAT z tytułu nabycia towarów lub usług na rachunek VAT dostawcy przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu
- 2) Zwrotu kwoty podatku od towarów i usług w przypadkach wystawienia faktury korygującej
- 3) Wpłaty podatku od towarów i usług na rachunek urzędu skarbowego
- 4) Wypłaty na rachunek VAT posiadacza rachunku VAT prowadzonego w innym banku.

Zgodnie z proponowanym art. 108b ust. 2 Naczelnik urzędu skarbowego w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, określa **wysokość środków zgromadzonych na rachunku VAT podatnika, które mogą mieć inne przeznaczenie**. Wysokość środków zgromadzonych na rachunku VAT podatnika, które mogą mieć inne przeznaczenie nie obejmuje wysokości środków odpowiadającej wysokości posiadanej przez podatnika zaległości podatkowej w podatku wraz z odsetkami

W myśl proponowanego art. 108b ust. 3 Naczelnik urzędu skarbowego **w drodze decyzji nie wyraża zgody** na inne przeznaczenie środków zgromadzonych na rachunku VAT podatnika, w przypadku gdy:

- 1) podatnik wystawił fakturę w przypadkach, o których mowa w art. 88 ust. 3a (puste faktury), lub
- 2) w ciągu 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku, o którym mowa ust. 1, **uczestniczył w nierzetelnym rozliczaniu podatku w celu odniesienia korzyści majątkowej**, lub
- 3) **zachodzi uzasadniona obawa, że zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku nie zostanie wykonane**, w szczególności gdy podatnik trwale nie uiszcza wymagalnych zobowiązań z tytułu tego podatku lub dokonuje czynności polegających na zbywaniu majątku, które mogą utrudnić lub udaremnić egzekucję, lub
- 4) wobec podatnika **toczy się w zakresie podatku inne postępowanie podatkowe** lub jest **prowadzona kontrola podatkowa lub kontrola celno-skarbowa**.

Zgodnie z planowanym art. 108c ust. 1 w przypadku gdy podatnik zostanie wykreślony z rejestru jako podatnik VAT i środki zgromadzone na rachunku VAT zostaną przekazane przez bank na rachunek wskazany pisemnie przez Naczelnika Urzędu Skarbowego :

- 1) Środki te zalicza się na poczet zaległości podatkowych w podatku wraz z odsetkami za zwłokę;
- 2) Pozostałą część tych środków zwraca się na wskazany rachunek bankowy podatnika, jeżeli wobec tego podatnika w zakresie podatku nie toczy się postępowanie podatkowe i nie jest prowadzona kontrola podatkowa albo kontrola celno-skarbowa.

Powyższe oznaczają, że w przypadku, w którym podatnik został wykreślony z rejestru VAT, wówczas środki z jego rachunku VAT zostaną przekazane przez bank na rachunek wskazany przez naczelnika urzędu skarbowego. Wówczas w pierwszej kolejności naczelnik urzędu skarbowego zalicza kwoty z tego rachunku VAT na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę, a pozostałą część zwraca na wskazany rachunek bankowy podatnika.

W myśl planowanego art. 108c ust. 2 jeżeli **podatnik został wykreślony z rejestru jako podatnik VAT na podstawie art. 96 ust. 9 pkt 1** (Naczelnik wykreśla z rejestru VAT podatnika, jeśli podatnik nie istnieje), środki zgromadzone na rachunku VAT podlegają w całości przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

Zgodnie z powyższym, gdy urząd skarbowy uzna w toku przeprowadzanych czynności, że podatnik nie istnieje (brak kontaktu z podatnikiem) środki zgromadzone na rachunku VAT przepadają na rzecz Skarbu Państwa.

Planowany mechanizm podzielonej płatności wprowadza także pewne korzyści dla podatników, którzy zdecydują się skorzystać z tej metody płatności.

Zgodnie z planowanym art. 108d ust. 1 w przypadku zastosowania mechanizmu podzielonej płatności, przepisów działu Xa (odpowiedzialność podatkowa nabywcy w szczególnych przypadkach) nie stosuje się.

Oznacza to, że podatnik na rzecz którego dokonano dostawy towarów o których mowa w załączniku nr 13 (wyroby stalowe, paliwa) nie odpowiada solidarnie wraz z podmiotem dokonującym tej dostawy za jego zaległości podatkowe w części podatku proporcjonalnie przypadającej na dostawę dokonaną na rzecz tego podatnika. Podatnik nie będzie także odpowiadał solidarnie w sytuacji, gdy miał uzasadnione obawy, że dostawca towarów nie wpłaci podatku VAT do urzędu skarbowego.

Zgodnie z projektowanym art. 108d ust. 2 przepisów art. 112b ust. 1 pkt 1 oraz art. 112c nie stosuje się do kwoty podatku naliczonego wynikającej z otrzymanej przez podatnika faktury, która została zapłacona z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności.

W myśl art. 112b ust. 1 pkt 1 w razie stwierdzenia, że podatnik w złożonej deklaracji podatkowej wykazał:

- a) kwotę zobowiązania podatkowego niższą od kwoty należnej,
- b) kwotę zwrotu różnicy podatku lub kwotę zwrotu podatku naliczonego wyższą od kwoty należnej,
- c) kwotę różnicy podatku do obniżenia kwoty podatku należnego za następne okresy rozliczeniowe wyższą od kwoty należnej,
- d) kwotę zwrotu różnicy podatku, kwotę zwrotu podatku naliczonego lub kwotę różnicy podatku do obniżenia kwoty podatku należnego za następne okresy rozliczeniowe, zamiast wykazania kwoty zobowiązania podatkowego podlegającej wpłacie do urzędu skarbowego,

- naczelnik urzędu skarbowego lub naczelnik urzędu celno-skarbowego **określa odpowiednio wysokość tych kwot w prawidłowej wysokości oraz ustala dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30% kwoty zaniżenia zobowiązania podatkowego** albo kwoty zawyżenia zwrotu różnicy podatku, zwrotu podatku naliczonego lub różnicy podatku do obniżenia podatku należnego za następne okresy rozliczeniowe.

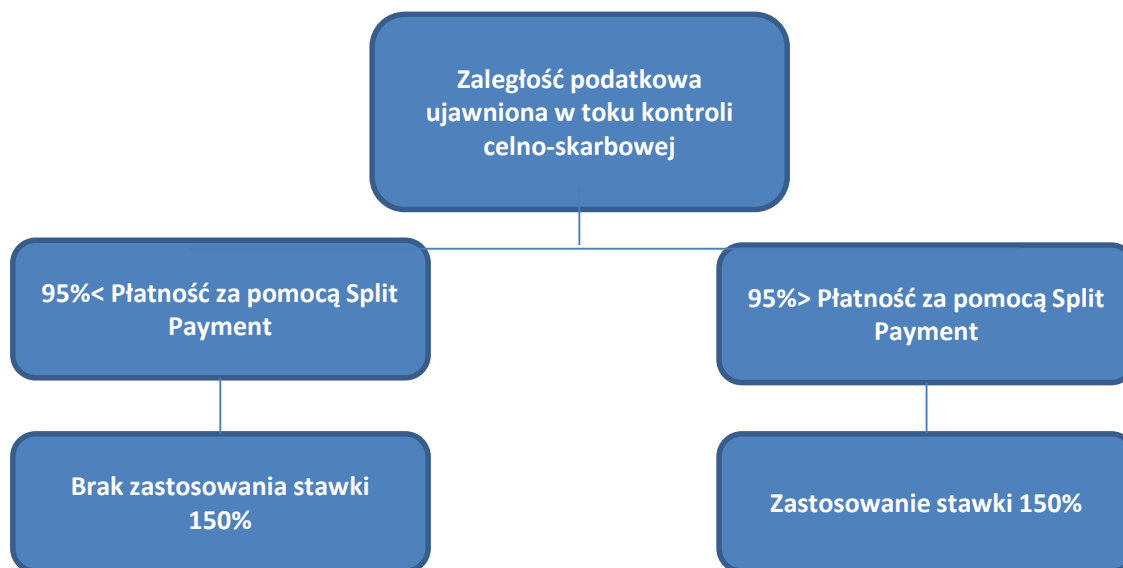
Zgodnie z art. 112c w zakresie, w jakim w przypadkach, o których mowa w art. 112b ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1, odpowiednio zaniżona kwota zobowiązania podatkowego, zawyżona kwota zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego, zawyżona kwota różnicy podatku do obniżenia kwoty podatku należnego za następne okresy rozliczeniowe, lub wykazanie kwoty zwrotu różnicy podatku lub kwoty zwrotu podatku naliczonego, lub kwoty różnicy podatku do obniżenia za następne okresy rozliczeniowe, w miejsce wykazania kwoty zobowiązania podatkowego podlegającego wpłacie na rachunek urzędu skarbowego, wynikają w całości lub w części z obniżenia kwoty podatku należnego o kwoty podatku naliczonego wynikające z faktur, które:

- 1) zostały wystawione przez podmiot nieistniejący,
- 2) stwierdzają czynności, które nie zostały dokonane - w części dotyczącej tych czynności,
- 3) podają kwoty niezgodne z rzeczywistością - w części dotyczącej tych pozycji, dla których podane zostały kwoty niezgodne z rzeczywistością,
- 4) potwierdzają czynności, do których mają zastosowanie przepisy [art. 58](#) i [art. 83](#) Kodeksu cywilnego - w części dotyczącej tych czynności

- wysokość dodatkowego zobowiązania podatkowego w części dotyczącej podatku naliczonego wynikającego z powyższych faktur wynosi **100%**.

Zgodnie z projektowanym art. 108d ust. 3 przepisu art. 56b Ordynacji podatkowej (podwyższona stawka odsetek za zwłokę wynosząca 150%) nie stosuje się do zaległości w podatku powstałej za okres, za który podatnik w złożonej deklaracji podatkowej wykazał kwotę podatku naliczonego, której 95% wynika z faktur, które zostały zapłacone z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności.

Ustawodawca przewidział także korzyści w przypadku wcześniejszej zapłaty zobowiązania z tytułu podatku VAT, dokonanej za pomocą rachunku VAT podatnika. W takim przypadku kwota zobowiązania będzie zmniejszona o kwotę obliczoną na podstawie wzoru określonego w proponowanym art. 108e ust. 1. Kwota ta uzależniona jest od kwoty zobowiązania, stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego obowiązującej na dwa dni robocze przed dniem zapłaty oraz terminu, w jakim zobowiązanie zostanie uregulowane.

W myśl art. 108e ust. 1 jeżeli zapłata zobowiązania podatkowego z tytułu podatku następuje z rachunku VAT w terminie wcześniejszym niż termin określony dla zapłaty podatku, kwotę zobowiązania podatkowego **obniża** się o kwotę (zaokrągloną zgodnie z art. 63 § 1 OP) zgodnie ze wzorem:

$$S = Z * r \frac{n}{360}$$

Gdzie:

- ❑ **S** – oznacza kwotę, o która obniża się kwotę zapłaty zobowiązania podatkowego z tytułu podatku, wyrażoną w zaokrągleniu do pełnych złotych
- ❑ **Z** – oznacza kwotę zobowiązania podatkowego wynikającą z deklaracji podatkowej przed obniżeniem tego zobowiązania
- ❑ **r** – oznacza stopę referencyjną Narodowego Banku Polskiego obowiązującą na dwa dni robocze przed dniem zapłaty podatku
- ❑ **n** – oznacza liczbę dni od faktycznego terminu zapłaty podatku, z wyłączeniem tego dnia, do terminu określonego dla zapłaty podatku włącznie z tym dniem

$$29 \text{ PLN} = 1000 * 1,50 \frac{7}{360}$$

Gdzie:

- 29 PLN – kwota, o która obniża się kwotę zapłaty zobowiązania podatkowego z tytułu podatku, wyrażoną w zaokrągleniu do pełnych złotych
- 1000 – Zobowiązanie podatkowe wynikające z deklaracji
- 1,50 – stopa referencyjna Narodowego Banku Polskiego obowiązująca od 2015-03-05
- n – 7 dni do zapłaty terminu podatku

Dodatkowa korzyść dla podatnika została określona w proponowanym art. 87 ust. 2 pkt 6a, gdzie na wniosek podatnika, złożony wraz z deklaracją podatkową, urząd skarbowy jest zobowiązany dokonać zwrotu różnicy podatku na rachunek VAT podatnika w terminie 25 dni licząc od dnia złożenia rozliczenia.

Zmiana ta polega na możliwości skorzystania z przyspieszonego, 25-cio dniowego terminu zwrotu podatku VAT. Jak wskazuje MF w uzasadnieniu do projektu, chodzi tu o zwrot całej kwoty nadwyżki podatku naliczonego, **niezależnie od tego, czy faktury, z których wynika wskazany podatek naliczony, zostały zapłacone z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności.**

ZMIANY W USTAWIE Z DNIA 17 LISTOPADA 1964 R. – KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

W Kodeksie postępowania cywilnego dodaje się oddział 3 o tytule „Przepadek środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku VAT”

Zgodnie z proponowanym art. 610⁸ § 1 przepisy niniejszego oddziału stosuje się w sprawach o przepadek środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku VAT, które na podstawie art. 108c ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710, z późn.zm.4)) podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, właściwy jest sąd dla naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla posiadacza rachunku VAT.

§ 3. Sprawy, o których mowa w § 1, są rozpoznawane na posiedzeniu niejawnym, chyba że sąd postanowi inaczej

Zgodnie z proponowanym art. 610⁹ . § 1. postępowanie wszczyna się na wniosek naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla posiadacza rachunku VAT

Zmiany w KPC dodają regulacje w zakresie przypadków środków zgromadzonych na rachunku VAT, które na podstawie art. 108c ust. 2 podlegają przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Postępowanie takie wszczyna się wyłącznie na wniosek naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla posiadacza rachunku VAT.

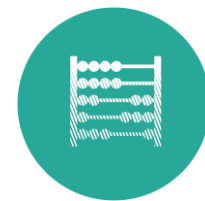
ZMIANY W USTAWIE Z DNIA 29 WRZEŚNIA 1994 R. O RACHUNKOWOŚCI

W ustawie o rachunkowości planuje się wprowadzenie w załączniku nr 1 do ustawy części zatytułowanej „Dodatkowe informacje i objaśnienia” gdzie w ust. 1 dodaje się pkt 18 w brzmieniu:

„ środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT, o którym mowa w:

- a) art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe,
- b) art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910, z późn. zm.).”

Projekt ten wprowadza zmiany do ustawy o rachunkowości polegające na wprowadzeniu dla jednostek sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z zał. Nr 1 do ustawy obowiązku ujawniania w informacji dodatkowej wartości środków zgromadzonych na rachunku VAT. Wynika to z faktu, że jednostka nie może swobodnie dysponować środkami zgromadzonymi na rachunku VAT, ujawnienie takie ma uszczegóławiać informację liczbową w bilansie w zakresie rodzaju posiadanych przez jednostkę środków pieniężnych (Aktywa, poz. B. III.1.c.)

**ZMIANY W USTAWIE Z DNIA
29 SIERPANIA 1997 R.
ORDYNACJA PODATKOWA**

W Ordynacji podatkowej planuje się wprowadzenie w art. 59 § 1 punktu 12 w brzmieniu:

„obniżenia kwoty zapłaty zobowiązania podatkowego na podstawie art. 108e ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.”

Zmiana ta polega na dodaniu kolejnego przypadku wygaśnięcia zobowiązania podatkowego, tj. w części obniżenia kwoty zapłaty zobowiązania na podstawie art. 108e.

**ZMIANY W USTAWIE Z DNIA
29 SIERPANIA 1997 R.
PRAWO BANKOWE**

W prawie bankowym wprowadza się rozdział 3a zatytułowany „Rachunek VAT”

W myśl proponowanego art. 62a ust. 1 bank prowadzi dla posiadacza rachunku rozliczeniowego rachunek VAT. **Otwierając rachunek rozliczeniowy bank jednocześnie otwiera rachunek VAT.**

2. Otwarcie i prowadzenie rachunku VAT **nie wymaga zawarcia odrębnej umowy w tym zakresie.**

3. **Bank nie pobiera opłat i prowizji** za otwarcie i prowadzenie rachunku VAT.

4. Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT **są oprocentowane.**

5. W przypadku otwarcia w tym samym banku kolejnego rachunku rozliczeniowego dla posiadacza rachunku rozliczeniowego przepisu ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się.

6. Bank informuje posiadacza rachunku rozliczeniowego o numerze rachunku VAT oraz o zasadach i terminie informowania o saldzie na rachunku VAT.

Wprowadzany art. 62a oznacza, że to na banku spoczywa obowiązek w zakresie otwarcia i prowadzenia rachunku VAT dla posiadacza rachunku rozliczeniowego. Otwarcie i prowadzenie rachunku VAT następuje bez konieczności zawarcia odrębnej umowy.

Banki też, zgodnie z projektem, nie będą uprawnione do pobierania opłat i prowizji za prowadzenie rachunku VAT, natomiast środki zgromadzone na rachunku będą oprocentowane.

Otwarcie kolejnego rachunku rozliczeniowego dla podmiotu w tym samym banku nie powoduje otwarcia nowego rachunku VAT, oznacza to, że w jednym banku podatnik może posiadać tylko jeden rachunek VAT. Podatnik natomiast może posiadać więcej rachunków VAT w różnych bankach.

W myśl proponowanego art. 62b ust. 1 na rachunek VAT mogą być wpłacane środki pieniężne pochodzące, z tytułu:

1) **zapłaty odpowiadającej kwocie podatku od towarów** i usług płaconej dostawcy towarów lub usługodawcy **przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu**, o którym mowa w art. 108a ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710, z późn. zm.5);

2) **zwrotu kwoty podatku od towarów i usług:**

a) w przypadkach, o których mowa w art. 29a ust. 10 pkt 1-3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, wynikającej z wystawionej przez podatnika faktury korygującej przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu, o którym mowa w art. 108a ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,

b) przez urząd skarbowy

W myśl ust. 2 na rachunku VAT **nie mogą być gromadzone środki pieniężne z innego tytułu**, niż z tytułu, o którym mowa w ust. 1

Zgodnie z proponowanym art. 62b ust. 3. środki zgromadzone na rachunku VAT mogą być wypłacone wyłącznie:

1) w celu dokonania:

- a) **płatności kwoty podatku od towarów i usług z tytułu nabycia towarów lub usług na rachunek VAT dostawcy towarów lub usługodawcy, przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu,** o którym mowa w art. 108a ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
 - b) **zwrotu kwoty podatku od towarów i usług, w przypadkach, o których mowa w art. 29a ust. 10 pkt 1²3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, wynikającej z wystawionej przez podatnika faktury korygującej, na rachunek VAT nabywcy towarów lub usług, przy użyciu dedykowanego komunikatu przelewu,** o którym mowa w art. 108a ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
 - c) **wpłaty podatku od towarów i usług na rachunek urzędu skarbowego;**
- 2) **na rachunek VAT posiadacza rachunku VAT prowadzony w innym banku albo spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej;**
- 3) **na rachunek rozliczeniowy posiadacza rachunku VAT w celu wskazanym w postanowieniu naczelnika urzędu skarbowego,** o którym mowa w art. 108b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;
- 4) na rachunek wskazany przez naczelnika urzędu skarbowego w przypadku, o którym mowa w:
- a) art. 62d (zamknięcie rachunku bankowego),
 - b) art. 108c ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (wykreślenie z rejestru).

Zgodnie z proponowanym art. 62c ust. 1 środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT nie podlegają zajęciu na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego dotyczącego egzekucji innych należności niż podatek od towarów i usług.

2. Wierzytelności z rachunku VAT nie mogą być przedmiotem zabezpieczenia rzeczowego.

3. W przypadku śmierci posiadacza rachunku VAT środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT nie wchodzi do masy spadkowej w części odpowiadającej kwocie posiadanych przez podatnika zaległości w podatku od towarów i usług wraz z odsetkami za zwłokę. Wysokość środków podlegających wyłączeniu z masy spadkowej określa, w drodze postanowienia, właściwy dla posiadacza rachunku VAT naczelnik urzędu skarbowego.

Powyższe oznacza, że **środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT nie podlegają zajęciu na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego dotyczącego egzekucji innych należności niż podatek VAT, jak również wierzytelności z rachunku VAT nie mogą być przedmiotem zabezpieczenia rzeczowego.** Natomiast w przypadku śmierci posiadacza rachunku VAT, środki zgromadzone na tym rachunku nie wchodzi w skład masy spadkowej w części odpowiadającej kwocie posiadanych przez podatnika zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę.

W myśl projektowanego Art. 62d. w przypadku zamknięcia rachunku rozliczeniowego bank zamyka rachunek VAT, chyba że prowadzi dla posiadacza rachunku VAT inny rachunek rozliczeniowy. W przypadku zamknięcia rachunku VAT bank wypłaca środki znajdujące się na rachunku VAT na wskazany przez posiadacza rachunku VAT jego inny rachunek VAT, a w przypadku braku wskazania tego rachunku - na rachunek wskazany pisemnie przez właściwego dla posiadacza rachunku VAT naczelnika urzędu skarbowego.

Artykuł ten reguluje sposób postępowania w przypadku zamknięcia rachunku rozliczeniowego posiadacza rachunku VAT. W takiej sytuacji Bank (gdy podatnik nie posiada innego rachunku rozliczeniowego w tym banku) zamyka rachunek VAT i realizuje przelew środków na wskazany przez posiadacza rachunku VAT jego inny rachunek VAT (założony w innym banku). Jeżeli bank nie uzyska od posiadacza rachunku informacji dotyczących innego rachunku VAT, wówczas przelewa środki na rachunek wskazany przez właściwego dla posiadacza rachunku VAT naczelnika urzędu skarbowego.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE PROJEKTU USTAWY

Art. 8 ust. 1 W przypadku rachunku rozliczeniowego otwartego i prowadzonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy bank jest obowiązany do otwarcia dla posiadacza tego rachunku do dnia 31 grudnia 2017 r. rachunku VAT, o którym mowa w art. 62a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i prowadzenia od dnia 1 stycznia 2018 r. rachunku VAT. W przypadku gdy w tym samym banku został otwarty dla posiadacza rachunku rozliczeniowego więcej niż jeden rachunek rozliczeniowy bank jest obowiązany do otwarcia jednego rachunku VAT.

Ust. 2 Otwarcie rachunku VAT nie wymaga zawarcia odrębnej umowy w tym zakresie.

Ust. 3 Bank nie pobiera opłat i prowizji za otwarcie rachunku VAT.

Art. 9. W przypadku członka kasy prowadzącego działalność gospodarczą, dla którego spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa otworzyła przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i prowadzi imienny rachunek członka kasy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa jest obowiązana do otwarcia dla tego członka kasy do dnia 31 grudnia 2017 r. i prowadzenia od dnia 1 stycznia 2018 r. rachunku VAT, o którym mowa w art. 3b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Ust. 2 Przepis art. 7 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem art. 8 i art. 9, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

MECHANIZM *SPLIT* *PAYMENT* W INNYCH KRAJACH

Mechanizm *Split Payment* we Włoszech funkcjonuje od 1 stycznia 2015 r. Celem jego wprowadzenia było ograniczenie procedury wyłudzenia podatku VAT.

Dostawcy z Włoch są zobowiązani do stosowania mechanizmu *Split Payment* do dostaw towarów oraz świadczenia usług na rzecz podmiotów prawa publicznego, z wyjątkiem tych dostaw lub usług, które w świetle przepisów prawa podatkowego Włoch podlegają zwolnieniu lub opodatkowaniu stawką VAT w wysokości 0%. Mechanizmu *Split Payment* nie stosuje się także do dostawy towarów i świadczenia usług dla których przewidziano mechanizm odwrotnego obciążenia.

W praktyce, dostawca wystawia fakturę VAT (podając kwotę netto oraz kwotę podatku VAT), nabywca, będący podmiotem prawa publicznego, przelewa na rzecz dostawcy wyłącznie kwotę netto należną do zapłaty, a kwotę podatku VAT przekazuje bezpośrednio na rzecz Skarbu Państwa.

Włosi wprowadzili znaczące skrócenie terminów zwrotu podatku VAT w sytuacji gdy podmiot stosuje mechanizm *Split Payment*.

Zwrot nadwyżki podatku naliczonego nad należnym we Włoszech, przy stosowaniu mechanizmu *Split Payment* odbywa się w formie długoterminowych obligacjach skarbowych.

Model mechanizmu *Split Payment* w Czechach jest zbliżony do proponowanych zmian w systemie polskim i znajduje on zastosowanie jako alternatywa dla odpowiedzialności solidarnej nabywcy za podatek VAT niezapłacony przez jego dostawcę.

Wraz z dokonaniem płatności, nabywca przekazuje do organu podatkowego informacje, określające transakcję, takie jak swoje dane oraz dane sprzedawcy, wartość należnego podatku VAT, datę sprzedaży lub datę otrzymania zapłaty przez sprzedawcę. Zapłata podatku VAT dokonywana jest przez nabywcę bezpośrednio na rachunek bankowy organu podatkowego, właściwego dla siedziby sprzedawcy.

**PRZECIWDZIAŁANIE
WYKORZYSTYWANIU SEKTORA
FINANSOWEGO DO WYŁUDZEŃ
SKARBOWYCH - PROJEKT
NOWEGO MECHANIZMU STIR**

**ZMIANY WPROWADZONE
PROJEKTEM USTAWY Z DNIA
19 MAJA 2017 R. O ZMIANIE
ORDYNACJI PODATKOWEJ**

W celu ograniczenia oszustw i nadużyć występujących w zakresie podatku od towarów i usług oraz podatków dochodowych proponuje się wprowadzenie obowiązku przekazywania przez podatników dobowych wyciągów z rachunków bankowych Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

W projekcie ustawy zaproponowano, aby obowiązek przekazywania wyciągów z rachunków bankowych realizowany był:

- za pośrednictwem banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-rozliczeniowej - w przypadku podatników posiadających rachunek bankowy w banku posiadającym adres siedziby lub oddziału na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej;
- bezpośrednio przez podatnika – w przypadku podatników posiadających rachunek bankowy w banku posiadającym adres siedziby lub oddziału poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyciągi z rachunków bankowych są przekazywane za okresy dobowe w terminie do końca dnia następującego po każdej kolejnej dobie z wyłączeniem sobót i dni ustawowo wolnych od pracy w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2 Ordynacji podatkowej na zasadach dotyczących przesyłania ksiąg podatkowych lub ich części określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 193a § 3 Ordynacji podatkowej.

Obowiązek ten dotyczyć będzie:

- 1) dużych przedsiębiorców,
- 2) średnich przedsiębiorców,
- 3) małych przedsiębiorców.

Proponuje się, aby przepisy ustawy weszły w życie z dniem 1 września 2017 r.

**ZMIANY WPROWADZONE PROJEKTEM
USTAWY Z DNIA 19 MAJA 2017 R. O
ZMIANIE NIEKTÓRYCH USTAW W CELU
PRZECIWDZIAŁANIA WYKORZYSTYWANIA
SEKTORA FINANSOWEGO DO WYŁUDZEŃ
SKARBOWYCH**

Projekt zasadniczo przewiduje:

- 1) **przetwarzanie automatyczne w systemie teleinformatycznym Szefa Krajowej Administracji Skarbowej danych przedsiębiorców w celu dokonywania analiz ryzyka wykorzystywania banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania wyłudzeń skarbowych**, w szczególności w zakresie VAT przez zorganizowane grupy przestępcze (art. 258 kk) oraz przestępstw z nimi związanych (np. wystawianie pustych faktur) oraz automatyczne generowanie informacji o wynikach analizy ryzyka (m. in. nr rachunku przedsiębiorcy i procentowy wskaźnik ryzyka); zapewnienie najwyższego poziomu bezpieczeństwa przetwarzanych danych,
- 2) nałożenie na banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe **obowiązku przekazywania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej za pośrednictwem STIR danych stanowiących odpowiednio tajemnicę bankową lub tajemnicę zawodową SKOK dotyczących rachunków przedsiębiorców oraz realizowanych zleceń płatniczych w celu dokonywania analizy ryzyka**,
- 3) uprawnienie Szefa KAS do uzyskania na wniosek dodatkowych informacji od banków i SKOKów związanych z wykonaną analizą ryzyka,
- 4) możliwość przekazania przez Szefa KAS informacji o wynikach analizy ryzyka bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, jeśli może się to przyczynić się do realizacji obowiązków ustawowych (m. in. obowiązki z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, analiza ryzyka operacyjnego),

- 5) określenie:
- a) zakresu danych przekazywanych przez banki, SKOKi i izbę rozliczeniową w celu dokonywania analizy ryzyka,
 - b) zasad kontroli wypełniania obowiązków przez banki i SKOKi oraz izbę rozliczeniową (kontrolę sprawuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej, odpowiednie stosowanie przepisów o kontroli celno-skarbowej),
 - c) zasad blokady rachunku przedsiębiorcy m. in w związku z informacją o wyniku analizy ryzyka,**
 - d) terminów przesłania danych inicjalnych do systemu teleinformatycznego Szefa KAS.
- 6) prowadzenie elektronicznie wykazów podmiotów, które nie zostały zarejestrowane jako podatnicy VAT lub zostały wykreślone z rejestru z urzędu bez konieczności zawiadomienia tego podmiotu; wykazy będą udostępniane w BIP MF.

- W projekcie do ustawy przewidziany został mechanizm blokady rachunku przedsiębiorcy na żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Zakłada się, że stosowanie tego środka będzie ograniczone tylko do przypadków, w których zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa nie będzie możliwe przy użyciu środków łagodniejszych, nie ingerujących tak dalece w prawo własności.
- Blokada może zabezpieczyć środki nie tylko będące przedmiotem transakcji, ale wszystkie znajdujące się na rachunku.
- Szef Krajowej Administracji Skarbowej może żądać blokady w określonym zakresie wskazanego rachunku (rachunków) przedsiębiorcy na okres nie dłuższy niż 72 godziny od momentu otrzymania tego żądania przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową.
- Żądanie może dotyczyć blokady jednego rachunku lub wszystkich rachunków przedsiębiorcy. Żądanie powinno zawierać zakres, sposób i termin blokady.
- Przepisy dotyczące blokady rachunku przedsiębiorcy na okres nie dłuższy niż 72 godziny ze względu na swój prewencyjny charakter oraz krótki czas trwania blokady nie przewidują możliwości wniesienia środka zaskarżenia.

System teleinformatyczny prowadzony przez izbę rozliczeniową (STIR) został zdefiniowany jako system pośredniczący w przekazywaniu i udostępnianiu danych oraz żądań Szefa KAS, pomiędzy Centralnym Rejestrem Danych Podatkowych, a systemami teleinformatycznymi banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. STIR nie będzie służył do dokonywania analiz ryzyka.

STIR będzie wykorzystywany zarówno jako kanał przekazywania do Szefa KAS danych stanowiących podstawę dokonywania analiz ryzyka (dane z banków, SKOKów i izby rozliczeniowej), jak i kanał przekazywania informacji w kierunku odwrotnym (np. informacji o wynikach analiz ryzyka do banków i SKOKów, żądań Szefa KAS blokad rachunku lub żądań niezawierania umów z przedsiębiorcą). STIR będzie zawierać rozwiązania techniczne zapewniające bezpieczne i prawidłowe wykonywanie czynności, w szczególności ochronę tajemnicy prawnie chronionej. STIR będzie posiadał niezbędny poziom zabezpieczeń, kontroli dostępu i autoryzacji oraz separację kanałów wymiany informacji.

Przez wyłudzenia skarbowe rozumie się:

- a. przestępstwa skarbowe, o których mowa w art. 54 § 1 i 2 – **uchylanie się od opodatkowania**, art. 55 § 1 i 2 kks – **firmanctwo**, art. 56 § 1 i 2 – **oszustwo podatkowe**, art. 62 § 1-2a – m.in. **nierzetelne wystawienie faktury**, art. 76 § 1 i 2 – **wyłudzenie podatkowej należności publicznoprawnej przez narażenie na nienależny zwrot podatku** ustawy z dnia 10 września 1999r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2016r. poz. 2137, 2024 i 2138 oraz z 2017r. poz.88),
- b. przestępstwa, o których mowa w art. 270a § 1 i 2 i art. 271a § 1 i 2 (**wystawianie pustych faktur**) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 244),
- c. przestępstwa, o których mowa w art. 258 § 1-3 (**przestępczość zorganizowana**) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Powyższy katalog jest zamknięty, ponieważ dotyczy enumeratywnie wymienionych przestępstw skarbowych przeciwko obowiązkowi podatkowemu. Katalog nie obejmuje wykroczeń skarbowych ani czynów mniejszej wagi. Celem zmian jest skupienie się na zapobieganiu wykorzystywania sektora finansowego do popełniania najpoważniejszych przestępstw skarbowych i ściśle określonych przestępstw z nimi związanych.

JEDNOLITY PLIK KONTROLNY

**WYNIKI DOTYCHCZASOWEJ
WERYFIKACJI JPK PRZEZ
MINISTERSTWO FINANSÓW –
NAJCZĘSTSZE BŁĘDY ORAZ
PLANOWANE DZIAŁANIA FISKUSA.**

Ministerstwo Finansów informuje, że weryfikacja Jednolitych Plików Kontrolnych JPK_VAT przy wykorzystaniu kompleksowego elektronicznego narzędzia ANALIZATOR_JPK, wykazała następujące niezgodności w plikach przesłanych Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej:

1. rozbieżności w przekazanych plikach JPK_VAT i deklaracjach złożonych za tożsamy okres,
2. rozbieżności co do kwot transakcji wykazanych przez kontrahentów w plikach JPK_VAT,
3. przypadki uwzględniania w plikach JPK zakupu faktur VAT wystawionych przez podmioty, które nie posiadają statusu czynnego podatnika w podatku od towarów i usług.

Tak MF w komunikacie z dnia 22 maja 2017 r. zamieszczonym na stronie www.mf.gov.pl

WPŁYW JPK NA PRZYŚPIESZENIE KONTROLI PODATKOWYCH.

- Pliki JPK wykorzystywane są do szybszej identyfikacji nieprawidłowości w realizacji obowiązków podatkowych.
- Krajowa Administracja Skarbowa wykorzystuje przekazane pliki JPK do identyfikacji nieprawidłowości w realizacji obowiązków podatkowych w podatku od towarów i usług. Za szybką weryfikację plików JPK odpowiada oprogramowanie ANALIZATOR_JPK. Wszystkie wątpliwości będą sukcesywnie wyjaśniane przez właściwe urzędy skarbowe w ramach właściwości, m.in. poprzez kierowanie drogą elektroniczną pism, prowadzenie czynności sprawdzających lub kontroli podatkowych.
- Wprowadzenie obowiązku comiesięcznego składania JPK_VAT oraz wykorzystywane narzędzia analityczne mają przełożyć się na szybkie diagnozowanie i reagowanie na nieprawidłowości, w szczególności w podatku od towarów i usług. W założeniu ma to wpłynąć na poprawę sytuacji rynkowej podmiotów gospodarczych, które prawidłowo wypełniają obowiązki podatkowe.

- Składanie JPK ma wpłynąć na szybszą weryfikację wykazywanych zwrotów w podatku od towarów i usług. JPK ma skupić działania organów na podmiotach, których celem jest fikcyjna działalność lub które nie wypełniają obowiązków podatkowych.
- W założeniu ma to zachęcać przedsiębiorców do dobrowolnego składania JPK, co przyspieszyć ma weryfikację poprawności wypełniania obowiązków podatkowych i pozwoli im zaplanować działania biznesowe.

JPK pozwala na:

- Szybką identyfikację nieuczciwych kontrahentów.
- Ochronę podatników przed poniesieniem konsekwencji nieuczciwości kontrahentów poprzez wprowadzenie mechanizmów:
 - szybkiego ostrzegania w przypadku „podejrzanych” transakcji,
 - zawiadamiania elektronicznie podatników o stwierdzonych nieprawidłowościach.
- Ograniczenie kontroli podatkowych tylko i wyłącznie do podatników, u których zidentyfikowano nieprawidłowości w transakcjach pomiędzy podmiotami.
- Skrócenie czasu weryfikacji deklaracji w przypadku zwrotów (szybsze uzyskiwanie zwrotów).
- Zwolnienie podatników z obowiązku dostarczania do urzędów skarbowych dokumentów.
- Zmniejszenie liczby kontroli podatkowych oraz kontroli celno – skarbowych.
- Zwiększenie wpływów podatkowych na skutek minimalizacji luki podatkowej.
- Możliwość szybszego wykrywania potencjalnych nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów prawa podatkowego i reagowanie na nie w czasie rzeczywistym.
- Istotne skrócenie czasu kontroli podatkowych, celno – skarbowych oraz czynności sprawdzających.

**WYKREŚLENIE Z EWIDENCJI
PODATNIKÓW VAT A JPK –
JAK UCHRONIĆ SIĘ PRZED
NIERZETELNYM KONTRAHENTEM.**

Przed przystąpieniem do współpracy z kontrahentem należy przeprowadzić, uproszczoną procedurę weryfikacyjną przy której należy sprawdzić czy nowy kontrahent ma dokumenty rejestrowe takie jak:

- NIP
- REGON
- KRS lub Wpis do Ewidencji ew. wyciąg z CEIDG
- Potwierdzenie numeru VAT (VIES);

Dodatkowo warto sprawdzić, czy dotychczasowy kontrahent nadal jest czynnym podatnikiem VAT. <https://ppuslugi.mf.gov.pl/>

Wówczas można wskazać na dwa rozwiązania:

1. W sytuacji gdy podatnik posiada potwierdzenie weryfikacji kontrahent a na dzień otrzymania faktury, z której VAT został następnie przez podatnika odliczony.
2. W sytuacji gdy podatnik nie posiada żadnych dokumentów weryfikacyjnych – wówczas zaleca się dokonanie korekty deklaracji, nie uwzględniając kwoty VAT z faktury z wykreślonym kontrahentem jako kwoty podlegającej odliczeniu.

CZYNNY ŻAL ZA BRAK JPK

- Zgodnie z art. 262 § 1 pkt 2a OP podatnicy, którzy mimo prawidłowego wezwania organu podatkowego nie przedstawiają w wyznaczonym terminie ksiąg podatkowych lub dowodów księgowych będących podstawą zapisów w tych księgach mogą zostać ukarani karą porządkową, w wysokości do 2800 zł. W przypadku brak realizacji obowiązku przez osobę prawną karą porządkową może zostać ukarana osoba reprezentująca dany podmiot np. zarząd lub przez zarządu spółki akcyjnej.
- W myśl art. 80 § 1 KKS kto wbrew obowiązkowi nie składa w terminie właściwemu organowi wymaganej informacji podatkowej, podlega karze grzywny do 120 stawek dziennych.
- Zgodnie z art. 83 § 1 KKS kto osobie uprawnionej do przeprowadzenia czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, kontroli skarbowej lub czynności kontrolnych w zakresie szczególnego nadzoru podatkowego udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, w szczególności kto wbrew żądaniu tej osoby nie okazuje księgi lub innego dokumentu dotyczącego prowadzonej działalności gospodarczej lub księgę lub inny dokument niszczy, uszkadza, czyni bezużytecznymi, ukrywa lub usuwa podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

W przypadku, niezłożenia JPK_VAT w terminie podatnik powinien złożyć plik JPK, a dodatkowo w dniu przesłania JPK złożyć czynny żal do **Naczelnika Urzędu Skarbowego właściwego dla niego w sprawie rozliczenia VAT**. Złożenie czynnego żalu może pozwolić podatnikowi na uniknięcie odpowiedzialności karno-skarbowej.

Zgodnie z Art. 16. § 1 nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe sprawca, który po popełnieniu czynu zabronionego zawiadomił o tym organ powołany do ścigania, ujawniając istotne okoliczności tego czynu, w szczególności osoby współdziałające w jego popełnieniu.

Dziękujemy za udział w webinarium

Zapraszamy do zadawania pytań